

Posinodalni dan – zapisnik, Sv. Jožef, Celje

26. april 2008, od 10.00 do 15.00 ure

Ugotovitev navzočnosti: 179 navzočih.

Dnevni red:

9.30 – zbiranje

10.00 – uvodni pozdrav celjskega škofa msgr. dr. Antona Stresa

10.10 – bogoslužje Božje besede

10.20 – nagovor ljubljanskega nadškofa in predsednika Slovenske škofovske konference (SŠK) msgr. Alojza Urana

10.30 – utemeljitev posinodalnega dneva: msgr. dr. Peter Kvaternik, tajnik Slovenskega pastoralnega sveta (SPS)

10.40 – poročila voditeljev komisij SPS

11.05 – beseda gostov

11.15 – pogovor o poročilih

12.00 – odmor

12.30 – poročila voditeljev odborov pri SPS

13.10 – pogovor udeležencev o poročilih

14.15 – beseda škofov

14.45 – povabilo na Slovenski pastoralni dan

15.00 – kosilo

10.00 – uvodni pozdrav

Nadškof Alojz Uran, predsednik Slovenske škofovske konference (SŠK), je posinodalni dan označil kot refleksijo o uresničevanju sklepov Slovenske sinode. Omenil je preureditev slovenske cerkvene pokrajine s tremi novimi škofijami in novo metropolijo. Pomembno pa je, da bi kljub delitvam, ki so nastale, bili edini in sodelovali med seboj. Bog nas je postavil v ta čas, da bi v njem izpolnili njegovo voljo.

Celjski škof dr. Anton Stres je med drugim dejal, da je to srečanje po končanem plenarnem zboru, najpomembnejše srečanje, saj gre za prvi poskus ocene in ugotovitve na zunaj vidnih sadov sinodalnih odločitev. Analize in ankete o vrednotah v evropskih deželah med drugim razodevajo, da je slovenska družba med najbolj razkristjanjenimi v Evropi, kar nam še posebej narekuje, da pri svojem delu jasno postavimo prioritete.

10.10 – bogoslužje Božje besede

V bogoslužju Božje besede sta bila izpostavljena Rim 12,1-8 in Jn 14,15-21.

10.20 – nagovor predsednika SŠK msgr. Alojza Urana

Nadškof Alojz Uran je podal vsebinske smernice za delo tega dne, ter izpostavil pomen molitve. Čas, namenjen molitvi, ni izgubljen, ampak je osnova vsega krščanskega delovanja. Od tega osebnega odnosa je odvisno poslanstvo Cerkev. Zato je čas, da vnovič poudarimo **pomembnost molitve**. Vsaka krščanska skupnost mora biti postavljena na tri temelje: oznanjevanje, bogoslužje in služenje. Potrebno je poglobljati osebno istovetnost vseh udov Cerkev.

10.30 – utemeljitev posinodalnega dneva: msgr. dr. Peter Kvaternik, tajnik SPS

Dr. Peter Kvaternik je povedal, da je za nami prvo posinodalno obdobje, ki je v petih letih imelo pet različnih poudarkov: sodobna župnija, duhovni poklici, laiki, obrobni in oddaljeni kristjani, dialog med vero in kulturo, pastorala družine. S tem v zvezi je bil oblikovan tudi

Odbor za pripravo slovenskega pastoralnega načrta, ki ga naroča tudi sinoda. Cilj ne more biti pastoralni načrt kot končni izdelek, ampak utirjenje pastoralnih paradigem v slovenski cerkveni prostor ter prizadevanje, da postane pastoralno načrtovanje sestavni del vsakega pastoralnega delovanja. Eden od problemov z nastankom novih škofij je usklajevanje, povezovanje.

Prvič v zgodovini Cerkev na Slovenskem smo se zbrali iz vseh šestih škofij vsi člani ŠPS in dekani. To srečanje je tudi prvo, ki naj bi začrtalo smernice za prihodnje obdobje treh ali petih let, kot ga vidimo danes. Pregled dosedanje uresničitve sinodalnih sklepov na vseh cerkvenih ravneh je združen v brošuri, ki jo je vsak udeleženec prejel na dom skupaj z vabilom. Čez dva tedna pa bo neke vrste nadaljevanje v Celju na stadionu, kamor so po svojih družinah povabljeni vse župnije.

10.40 – poročila voditeljev komisij pri SPS

- **Slovenska oznanjevalna komisija (Alfonz Žibert):** Pestrost pastoralnih pobud in ponudb je že kar nepregledna, opazen je majhen premik k malim občestvom, povečalo se je število laičkih sodelavcev na strokovnem področju, duhovniki so včasih preveč aktivisti kot pričevalci.

Člen PZ 349 nakazuje premik od masovne k misijonski Cerkvi. Kerigmatično oznanilo (osebno in izkustveno pričevanje) je treba posredovati odraslim v malih občestvih, za kar pa je potrebno duhovnike usposobiti – da bodo znali vstopati v mala občestva in tam izkustveno živeti svojo vero.

Prevelik je poudarek na institucionalni Cerkvi, tako da je za karizmo premalo prostora. Pozabili smo, da obstaja Božje ljudstvo (preveč smo nagnjeni k instituciji). Za takojšnjo in profesionalno odzivanje Cerkev potrebujemo profesionalne novinarje, SOK pa bi morala imeti bolj realen statut.

- **Slovenska liturgična komisija (dr. Stanko Lipovšek):** Pota in cilji komisije so prenova liturgičnih knjig: misal, lekcionar, molitveno bogoslužje, Mali obrednik, Mali pogrebni obrednik, Priročnik za voditelje besednega bogoslužja, Cerkvna ljudska pesmarica. Nadaljevati pa je treba tudi z liturgično formacijo liturgični sodelavcev in razmisliti, kako obhajati zakramente (posebej birmo).

- **Slovenska komisija za karitativne dejavnosti (Rok Metličar):** V nastajanju so merila in normativi za delo. Ob ustanovitvi je bilo v tej komisiji štirinajst različnih članic, ki med seboj sodelujejo. Članice so naredile veliko dobrega; med njimi ni prihajalo do nasprotovanj. So pa tudi problemi: nekatere organizacije ne vedo, ali bi bile rade del Cerkev ali ne.

Vizija za prihodnost: karitativnost je verjetno danes, v času zelo slabe podobe Katoliške Cerkev na Slovenskem, najpomembnejše področje za ponovno evangelizacijo ali pred-evangelizacijo, saj smo prav s to dejavnostjo trenutno najbolj nagovorljivi in verodostojni, in je kot »vstopna točka« za odrešilno oznanilo o Jezusu Kristus. Gre za graditev občestva med dobrodelnimi skupinami v Cerkvi, odgovor na skupne potrebe in izzive na našem področju dela.

11.05 – beseda gostov

- **Nadškof msgr. Stanislav Hočevar** je prinesel pozdrave beograjske Cerkev in nas povabil, naj bi mislili tudi nanje, ki živijo v posebnih razmerah in v posebnem zgodovinskem času. Zahvalil se je za vse, kar je bilo v preteklosti storjenega na karitativnem področju zanje. V veselje jim je, da vse več bratov in sester iz Slovenije hrepeni po večji povezanosti z Vzhodnimi kristjani in organizirajo potovanja v Srbijo. Zaželel je, da bi to bila tudi želja uradne Cerkev in vsem kliče dobrodošlico.

- **Dr. Tomislav Markić**, voditelj pastoralnega inštituta v Zagrebu, je povedal, da je prav na ta dan v Varaždinu srečanje mladih, sam pa prinaša pozdrave zagrebške nadškofije, ki se že nekaj let pripravlja na drugo sinodo. Ustanovili so pastoralni inštitut, katerega namen je formacija pastoralnih delavcev.

- V imenu koroških Slovencev je spregovoril **dekan Ivan Olip**. Med drugim je rekel nekaj besed o položaju, povezanosti in novih iniciativah. Omenil je krčenje verske, narodne in jezikovne identitete, povedal je tudi, da jim primanjkuje duhovnih poklicev. Hvaležni so Cerkvi na Slovenskem, da jih podpira, zlasti redovniki. Povezuje jih Mohorjeva družba, Slovenske Šolske sestre, Dom v Tinjah, romanje treh dežel, Gospa Sveta kot zibelka krščanstva ali pa tudi Krka, kamor spet potekajo romanja.

Novo pobude: zelo uspel je tako imenovani »kontaktni teden« s pestrim verskim in kulturnim sporedom, ko je tudi škof ves čas v dekaniji. Emina in Slomškova pot se tudi kažeta kot pozitivna zamisel in sodelovanje s Cerkvijo na Slovenskem sploh.

- **Olga Tavčar** je spregovorila v imenu Cerkve na Goriškem in Tržaškem. Slovenci izven slovenske države nismo več zamejski, ker smo vsi v Evropi, pravijo. Nikoli pa nismo uporabljali izraza »zamejski verniki«, ker smo člani iste Cerkve. Kristjani smo eno Božje ljudstvo in si ne postavljamo vprašanja, zakaj so tukaj tisti izza državne meje. Združuje nas skrb za krajevne Cerkve, boj proti poganski ideologiji in veselje nad življenjem. Prav tega veselja je zaželela vsem.

11.15 – pogovor o poročilih

- **Marjan Dornik** je v imenu Prenove v Duhu poudaril, da v sinodalnem sklepnem dokumentu ni veliko vsebinskih spodbud – Cerkev brez Duha pa je mrtvo telo. Na tem srečanju bi bilo bolje namesto besede vizija uporabiti besedo karizma, in sicer v smislu Rim 12. Slovenska Cerkev v 21. stoletju je karizmatična Cerkev!

- **Franjo Šauperl** je predlagal poseben sestanek, kjer bi se imele možnost predstaviti cerkvene dobrodelne organizacije oz. gibanja.

- **Msgr. dr. Rudolf Koncilija** nas je seznanil, da je v prostorih *Slovenskega bibličnega gibanja* na razpolago knjiga o sv. Pavlu (150 strani), pripravljena za leto sv. Pavla.

- **Jože Pibernik** je opozoril, da bi bilo dobro vprašanjem, ki so pereča »spodaj«, posvetiti več pozornosti, in predlaga temo na sv. birmo. Kdor zasleduje »klepetalnico« na Vrnetu lahko hitro opazi katere stvari duhovnike najbolj težijo.

- **Danilo Siter** je pohvalil razglasitev letošnjega pastoralnega leta za leto družine ter ustanavljanje zakonskih skupin. Ljudje se danes tako malo poročajo zaradi virusa: »vse je relativno«, kristjani pa vemo, da Jezus ni relativen.

- **Sebastijan Magdič** je v imenu SKLS zastavil vprašanje o stališču Cerkve do verskega pouka v šolah. Škof Anton Stres je pojasnil, da zasebno šolstvo ne more biti rešitev tega vprašanja, in da Cerkev vztraja še naprej pri prvotno načrtanem načrtu, vendar pa je uspeh odvisen tudi od razmerja moči v parlamentu. Šolstvo je namreč močno politično vprašanje. V prihodnosti bo treba težišče boja za te pravice staršev na šoli prenesti na same starše, jih čimbolj mobilizirati in ne čakati zgolj na magično potezo uradne cerkve.

- **Matej Cepin** je zaradi takšne odvisnosti šolskega sistema od politike predlagal usmeritev Cerkev v prihodnosti bolj v neformalno izobraževanje. Veliko se govori o večji participaciji laikov v Cerkvi, a primanjkuje jim izobrazba, kot npr. na področju retorike, timskega dela, prebujanja karizem, iskanja idej ... na škofijski in župnijski ravni.
- **Daniel Baložek** je opozoril na potrebnost po večji skrbi SŠK za okrepitev bratskega dialoga s škofi, kjer prebivajo »zamejski« Slovenci.
- Po mnenju **Pavleta Okoliša** bi bilo potrebno spregovoriti tudi o disciplini v Cerkvi: o disciplini med duhovniki, o vprašanju poenotenja pastoralne prakse ipd.
- **Jože Pegan** je v zvezi s tem poudaril pomen prizadevanja za eklezialnost pred skrbjo za disciplino. Brez eklezialnosti je namreč disciplina le mrtva črka, okostenelost ...
- **Andreja Godnič OSU** je Kvaterniku zastavila vprašanje, ali nam je sinoda pomagala globalno pogledati v Cerkev na Slovenskem? Ali je teh pet let pomagalo pastoralistom, da prepoznajo, kakšen avto potrebujemo, da bomo dobri »taksisti« za Jezusa Kristusa? **Peter Kvaternik** je povedal, da se je pred sinodo v okviru obstajajočih možnosti sicer začelo sociološko diognisticirati, kakšno je stanje pri nas, in v prvem delu sklepnega dokumenta PZ je to zelo okrnjeno tudi predstavljeno. Do socioloških raziskav vlada pri nas velika negotovost, verjetno zaradi njenih političnih zlorab, s samostojnim aparatom pa v Cerkvi ne razpolagamo.

12.00 – odmor

12.30 – poročila voditeljev odborov pri SPS

- **Medškofijski odbor za družino (Alenka Fras):** Vizija odbora je evangelizacija družine. Ovrednotiti bo treba vlogo staršev kot prvih katehetov ter poiskati nove oblike oznanjevanja in sodobnejše pristope. **Nosilci** pastorale zakona in družine morajo postati predvsem laiki (zlasti zakonci in starši), duhovno asistenco pa pričakujejo od duhovnikov, redovnikov in redovnic. Vsi sodelavci v pastoralni zakona in družine morajo biti formirani in ustrezno izobraženi. V pastoralni zakona in družine je zaslediti pomanjkanje načrtnega pristopa in primerno formiranih sodelavcev ter bolj enotno in načrtno usposabljanje. V slovenskem prostoru bi bil potreben *Slovenski urad za družino*, ki bi skrbel za izvajanje nacionalnih projektov, izobraževanje in formacijo sodelavcev v pastoralni zakona in družine ter sodeloval s civilnimi ustanovami.
- **Slovenski katehetski urad (Franc Zorec):** Utečene dejavnosti SKU so se v času po plenarnem zboru nadaljevale. Z novim statutom (2006) je dobil širše naloge – skrb **za katehezo v vseh življenjskih obdobjih**. V prihodnosti je potrebno za katehezo v vseh obdobjih narediti načrt. Vsekakor bo treba v katehezo otrok bolj vključiti starše in to že od otrokovega krsta naprej; ustanavljati občestva, ki bodo omogočala izkušnjo vere, z liturgično in dobrodelno dejavnostjo; dopolniti in sprejeti vodila za pripravo in podelitev zakramentov; raziskati in dodatno usposobiti nosilce kateheze; postaviti potrebna merila, minimalne standarde, ki veljajo za vse; na škofijski in dekanijski ravni uvesti zahtevnejše; uvesti obvezno izobraževanje ter postavitev jasnih pravil, kdo sme poučevati verouk ipd. Presoja o primernosti za katehezo bi morala zadevati tudi duhovnike (niso vsi primerni). Katehizirati je treba z »žarom« zato, da bi se kateheza nadaljevala tudi po osnovni šoli. Za izdelavo katehetskega načrta je nujno tesno sodelovanje med SKU in Pedagoško-katehetskim inštitutom.

• **Medškofijski odbor za mladino (Gregor Kunej):** Prenova Cerkve se je začela na II. vatikanskem koncilu in še vedno se zdi, da se še ni prav zares začela. Najbolj kritična je odzivnost mladih na župnijah, kjer klasične oblike mladinske pastorale skoraj ni več, kar pa jo je, je funkcionalnega značaja. Spremeniti moramo njene osnove in ne samo dodajati nove programe. Potrebna je prenova župnije, ki bo mladim še bolj odprta. Delo z mladimi naj bo čimbolj načrtno in povezano; redno naj se usposablja čimveč laikov; na Teološki fakulteti naj bo ustrezna izobrazba za mladinsko pastoralo; za delo z mladimi je potrebno stalno izobraževanje; birmanska pastorala naj dobi obrise mladinske pastorale; naj vsebuje močne prvine priprave na zakon; kjer so pogoji, naj se ustanovijo univerzitetne župnije z rednim duhovnikom.

• **Slovenski odbor za Župnijske pastoralne svete (Martin Horvat):** Odločitev, da so ŽPS obvezni, se obrestuje, saj se je s tem sprožil proces oblikovanja tako duhovnikov, kakor tudi laikov k bolj zavestnemu sodelovanju. Pri izbiri za člane ŽPS bo v prihodnje potrebno narediti več na področju starostne strukture ŽPS. Člane ŽPS je potrebno vzpodbujati in v njih prebujati zavest za krščanske vrednote, da bodo sami zgled krščanskega življenja; da ne bodo samo poslušalci, ampak tudi aktivni sodelavci. Oblikovati je potrebno odbor za ŽPS, ki bo bolj dosledno in redno skrbel za animacijo ŽPS. Srečanja naj bi bila dvakrat na mesec; vsaka družina s članom v ŽPS naj bi imela naročeno Družino; vsaj en dan naj imajo za duhovna srečanja. Poleg župnijskih naj bi bili tudi Dekanijski pastoralni sveti (DPS), ki so osredotočeni na organiziranje dekanijskega dneva in skrbijo za organizacijo raznih predavanj za razne skupine.

V prihodnje se posvetiti izbiri članov DPS, delo DPS osredotočiti na tajništvo in posamezne komisije ter odbore, narediti jasen dekanijski pastoralni načrt dela. ŠPS naj bo tesneje povezan z dekani, ki so voditelji DPS.

• **Slovenska Karitas (Imre Jerebic):** Sedaj je 451 različnih Karitas s 6400 prostovoljci. Karitas pomaga 70-tisoč osebam; največ je družin, starejših in otrok, pa tudi nekaterim drugim skupinam. Karitas razodeva veliko solidarnost, ker je blizu ljudem. Ohranili so status verske skupnosti na ravni tako imenovane civilne družbe. Zaradi upoštevanja veljavnih standardov in preglednosti delovanja delujejo kot NVO, kar je primerljivo z društvi. Dobili so tudi status humanitarne organizacije (ker odgovarjajo kriterijem odprtosti delovanja, strokovnosti, prostovoljnosti in neplačljivosti). Pridobili so nekaj koncesij. Vstopili so tudi v javno mrežo izvajanja socialno varstvenih storitev. Slovenska Karitas je vključena v mednarodno sodelovanje in povezovanje.

• **Svet katoliških laikov Slovenije (Matej Cepin):** Laiška združenja morajo imeti večjo vlogo, da bi še učinkoviteje prebujala karizme laikov. Primanjkuje jim finance, prostori, usposobljeni kadri, premalo je duhovne asistence. Čutijo se, kot da hodijo po soteski, med Cerkvijo in državo. Ustanovljen je bil Urad za laike, a je njuna vloga glede sodelovanja s SKLS ostala nejasna. Pripraviti želijo čim več razprav med laiki in duhovniki o vlogah laikov in duhovnikov v Cerkvi; bolje vključevati laiška združenja v načrtovanje različnih dogodkov in pastoralnih let; laiškimi združenjem predati določene naloge, ki jih sedaj opravljajo duhovniki.

• **Konferenca redovnih ustanov Slovenije (Milan Kos OFMConv):** Edini sklep Plenarnega zbora glede redovnikov in redovnic je naročal, naj se SŠK in Konferenca redovnih ustanov Slovenije (KORUS) dogovorita in uskladita glede vključenosti redovnih skupnosti v Slovenski pastoralni načrt. Ker v teh letih ni bila izdelana nobena konkretna pastoralna

strategija, se redovne skupnosti niso mogle konkretno vključiti niti v oblikovanje niti v izvedbo pastoralnega načrta. Lani, ko je bil oblikovan Odbor za pripravo slovenskega pastoralnega načrta so imenovali tudi zastopnika KORUS-a, tako da je bil ta sklep urasničen. Pri specifični pastoralni redovniki in redovnice lahko pomagamo s pastoralnimi centri. Na podlagi svojih večstoletnih izkušenj lahko pripomoremo k integraciji duhovnosti in vsakdanjega življenja. Med nami lahko mnogi doživijo izkušnjo molitve, duhovnega poglobljanja in življenja ter praznovanja. In še spodbuda s strani redovnikov: iskanje konkretnih korakov v smeri pastore, ki bo gradila na osebnih odnosih.

13.10 – pogovor udeležencev o poročilih

- **Msgr. dr. Rudolf Koncilija** je omenil, da je iz gradiva izvedel, da obstaja združenje, ki si prizadeva, da bi bil velikonočni petek dela prosti dan. Ker je v Nemčiji toliko prostih dni, da so cerkve za veliko noč prazne, si ni za želeli, da bi bil veliki petek dela prosti dan.

- **Vlado Pečnik** je spregovoril o zakramentu sv. birme, s katerim je sprožil velik odmev na vrnetu. Po njegovem mnenju je bila sinoda napačno zastavljena – pomanjkanje sinode za duhovnike. Pastoralna je sedaj tako načrtovana, da so duhovniki prvi, ki edini lahko načrtane smernice prenesejo tudi v prakso. Redovnice in laiki lahko sicer veliko razpravljajo o tem, a če jim duhovniki ne bodo dali možnosti, se ne more nič spremeniti. Zato bo treba v prihodnosti pri načrtovanju sodelovati z duhovniki, se z njimi bolj dejavno dogovarjati. Kateheza otrok mora nujno vključevati tudi delo s starši, za kar pa je potreben tečaj, izpopolnjevanje ipd.

- **Marjan Dvornik** je omenil, da Karitas in Rdeči križ pokrijeta le del materialnih potreb. V Sloveniji je vsaj še trikrat toliko potrebnih materialne pomoči. Tistih, ki so potrebni duhovne pomoči, pa je še veliko več. Distributerji pomoči so po njegovem mnenju bolj ali manj le v večjih središčih, ki so bogatejša, medtem ko jih je na ruralnih področjih premalo. Prebujati je treba službo oz. karizmo; poklicanost namreč izvršujemo s srcem. Zato je treba rešitev iskati v smeri, ki jo je Cerkev vse od začetka imela.

- **Škof dr. Peter Štumpf** je povedal, da na vsaki rekolekciji, bodisi v Sloveniji ali v tujini, poslušaj problematiko o zakramentu sv. birme, a središčni zakrament je sv. evharistija. Sam je bil župnik, in ve, kako so starši pripravljene sodelovati pri pripravi prvega sv. obhajila. Pomembno je skupno delo s starši – brez njih se ne more nič narediti.

- **Jernej Kastelic** je menil, da je sinodalnih sklepov veliko, a so morda preveč administrativne narave. Ena od prioritet je sodelovanje med laiki in duhovniki. Ne samo delitev nalog, ampak skupno življenje v pristnih občestvih. Molitev in bratska pomoč naj bosta zato ena od prioritet ter prepoznavanje stvari, ki v Cerkvi že živijo.

- **Danilo Siter** se je oprijel na besede škofa Antona Stresa, da je slovenska družba ena izmed najbolj razkristjanjenih v Evropi, zaradi česar je potrebna nove evangelizacije. Starše je potrebno na novo evangelizirati. Zdi se, da prevečkrat predpostavljamo, da so ljudje evangelizirani. Potrebna je kerigma, prvo oznanilo na nov način; vstopna mesta pa so lahko problemi zakoncev, odvisnikov, ločencev ipd. Skozi ta vstopna mesta moramo kristjani prinašati novo upanje, ne pa nalagati zgolj nove obveznosti.

- **Dr. Janez Gril** je opozoril na sovražnost kulturnega okolja do Cerkve, na ljudi, ki so obremenjeni s predsodki, zaradi česar so temelji nove evangelizacije zelo potrebni. Opreti se

moramo na prioritete. Premalo pa se zavedamo pomena cerkvenih medijev in ljudi, ki jih imamo.

- **Jože Planinšek CM** je opozoril, da se na SŠK obrača preveč ljudi s svojimi predlogi, za katere želijo potrdilo in zagotovitev, da bodo postali veljavni za vse področje.
- **Jože Lun** je poudaril, da mora Cerkev postati misionarska, s prioriteto na oznanjevanju. Vsak naj bi začel delati tisto, za kar je poklican, saj se karizme ne da učiti iz knjig. Važno je, da začnemo vsi oznanjati, vse ostalo pa je obrobno.
- **Pavle Jakop OFM** je opozoril, da je oznanjevanje (pridiga, kateheza...) potrebno bolj prilagoditi današnjemu času, in da na posinodalnem dnevu pogreša širše teme, kot pa zgolj ukvarjanje Cerkve s samo seboj. Nismo se dotaknili stvarstva, nove kulture življenja ipd. Časopis, ki ga dobi človek v roke, lahko v trenutku poruši vse veroučno delo. Delamo veliko, a vprašanje je, ali delamo na pravi način.
- **Msgr. dr. Alojz Snoj** nas je seznanil, da bo drugo leto verjetno evharistični kongres, ki bo lahko obogatil osebni odnos do evharistije.
- **Msgr. Franc Dular** je omenil, da se je premalo izkoristilo možnost izobraževanja odraslih in pomena DPS. V času, ko se ves svet povezuje, je normalno, da se v dekaniji tudi. Žal se slovenska sinoda ni ubadala z ŽPS. Za glavni cilj ni imela, da bi sklepi temeljili na ustroju ŽPS, zaradi česar mnogi sklepi niso bili posejani na plodna tla.
- **Mojca Resnik** je opozorila, da mladine ne moremo definirati in da se ukvarjamo z mladino, ki je pravzaprav ni.
- **Simon Cigoj** se je naslonil na misel Pavleta Jakoba, predlagal, da bi lahko na onesnaževanje stvarstva odgovorili s skromnostjo, da bi na polnočnico nedeljnice letos povabili, da pridejo peš.

14.15 – beseda škofov

- **Murskosoboški škof dr. Marjan Turnšek** je kot odmev ob gradivu med drugim navrgel: - naša glavna naloga je poglobljati in utrjevati zavest Cerkve. Ljudem moramo pomagati prebuditi zavest, da so oni Cerkev. – veliko je bilo govora o evangelizaciji, ki mora biti prva prednostna naloga naše pastorale. Spodbudil je k temeljiti in široki razpravi o tem za naše konkretne slovenske razmere in to na vseh nivojih – za župnije, skupine v njej. Naglasil je pomembnosti prebujanja laikov za to krstno poslanstvo. – omenil je še tri globalne poudarke: osebna poglobitev vere posameznika oz. njegovega duhovnega življenja; družina kot domača Cerkev; poudarek med vero in kulturo – kar zaživim na osebnem in družinskem nivoju, kako zaživi v javnosti. Po njegovem mnenju ne znamo dovolj dobro konkretno načrtovati pastorale. Nosilec pastorale naj bi bila župnijska občestva in ne od zgoraj navzdol, kar jim je rekel papež Benedikt XVI. ob njihovem obisku ad limina.
- **Novomeški škof msgr. Andrej Glavan** je prav tako naglasil, da mora biti izhodišče naše pastorale župnija, občestvo. Na njih moramo graditi, da bi postale naše župnije občestvo občestev. Glede sadov Plenarnega zbora je izpostavil zlasti večje število angažiranih laikov. Podal je nekaj predlogov o potrebnosti operativnih ustanov na ravni celotne Cerkve na Slovenskem, saj razen katehetskega urada nimamo ničesar. Brez njih pa SPS ne bo mogel uspešno delovati.

• **Celjski škof dr. Anton Stres** je opozoril, da ne bi med vsemi možnimi skupinami pozabili na upokoјence. To je zelo hvaležna populacija in v tem času marsikdo najde pot nazaj k Bogu. Na vprašanje, ali potrebujemo centralne ustanove, je opozoril na potrebnost razmejitve njihovega dela v odnosu do škofijskih služb. Naglasil je še potrebo po prioritetah, ker če bodo temeljne stvari dobro zastavljene, bodo one druge nastale same od sebe, ker bo jedro dosti živo. Glede na družbeno stanje in naravo stvari je bistveno oznanjevanje in kateheza. Naša Cerkev mora postati misijonarska Cerkev, tako kot je bila prva Cerkev. Zavidam mladim cerkvem v Afriki, ki nimajo preteklosti, in zaradi česar imajo strukture prav takšne, kot jih potrebujejo. Počuti se kot da hodimo v prevelikih oblekah, da nimamo energije.

• **Koprski škof msgr. Metod Pirih** je posinodalni dan označil kot eno izmed razglednih točk – kako služiti Gospodu danes. Danes smo kristjani in krščanske vrednote v manjšini, kar zahteva drugačno pastoralno izhodišče. V tej luči moramo premisliti naše programe, dokumente, pobude in usmeritve. Potrebujemo drugačno zavest in drugačne pristope, novo evangelizacijo, ki je po papeževih besedah nova v gorečnosti, v metodah in izrazih, v zavedanju in vključevanju vseh razsežnosti in karizem v Cerkvi ter v njihovem ovrednotenju.

• **Koprski pomožni škof dr. Jurij Bizjak** je naglasil, da je treba vzpostaviti ravnotežje med oznanjevanjem, bogoslužjem in karitas. Manjka oznanjevanja kot takšnega – pričevanja! Moč Cerkve je v pričevanju in tega nam manjka. Mnogo duhovne hrane gre skozi, a se ne prebavi. Živimo v razkristjanjenem okolju: če bi sv. Pavel, ko je prišel v Filipe in Atene najprej napravil nekaj anket, bi še danes verovali »v plazilce«. Klic, ki nam je namenjen, je odriniti na globoko!

• **Mariborski pomožni škof Peter Štumpf** je spregovoril v imenu vseh treh mariborskih škofov. Svojo misel je podal v podobi naše Cerkve kot močnega letala, ki potuje proti nebeškemu Jeruzalemu. Kako in kje bomo poživiljali duha tolikih? Mnogi so utrujeni; zaradi česa? Uspešnost je rezultat nenehne molitve skupnosti. Skupnosti morajo biti enotne, imeti eno srce in eno dušo, obenem pa pripravljene, da verujejo o ljubezni in veselju. Ta zbor kljub različnim mnenjem je eno srce, ena duša in ena ljubezen, je zatrdil škof Štumpf in zaželel, da bi 10. maja v Celju doživeli tak binkoštni dogodek.

15.00 – povabilo na Slovenski pastoralni dan

• **Msgr. Renato Podbersič** je nato predstavil Slovenski pastoralni dan, ki bo 10. maja, prav tako v Celju. Poleg posameznikov naj bi prišlo 800 družin, ki bodo zastopale družine vseh slovenskih župnij. Prejele bodo podobo Svete Družine, Sveto pismo in molitveno bogoslužje. Dodali so tudi podobe za domove za ostarele. Pred tem bo 154 jumbo plakatov vabilo na ta dan. Celostransko vabilo na ta dan bo tudi v verskem tedniku Družina.

Posinodalni dan je zaključil nadškof **msgr. Alojz Uran**. Povedal je, da zaradi pomanjkanja časa dva opazovalca, ki sta spremljala potek te seje, z namenom, da bosta na koncu povzela njene ideje in kritične misli, nista prišla na vrsto, in da bomo lahko njuni mnenji prebrali kasneje. Zaželel je še, da bi vsi naredili svoje, da bi bil Slovenski pastoralni dan binkoštni dogodek. Zaključili smo s kratko molitvijo.

15.15 – kosilo

Ljubljana, 5. maj 2008

Zapisali: Brigita Perše in Branka Kladnik